

MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA

str. 31 August 1989, nr. 82
MD-2012, mun. Chișinău,
tel.: 0 22 23 47 95, fax: 0 22 23 47 97
www.justice.gov.md

24.02.17 Nr. 03/1887
La Nr. 06/1113 din 24.02.17

Centrul Național Anticorupție

Cu referire la proiectul Strategiei Naționale de Integritate și Anticorupție pe anii 2017-2020, Planurilor de acțiuni pentru implementarea pilonilor acestei strategii și Grilei de evaluare a impactului Strategiei Naționale de Integritate și Anticorupție pe anii 2017-2020, relevăm următoarele.

La proiectul Strategiei:

Atragem atenția că în proiect lipsește secțiunea privind finanțarea.

Menționăm că exprimarea prin abrevieri a unor denumiri sau termeni se poate face numai după explicarea lor în text, la prima folosire, în acest sens nefiind necesară expunerea acestora într-o listă separată.

Subsidiar, remarcăm că proiectul conține carențe de tehnică legislativă ce necesită a fi înlăturate:

Conform pct. 20 din *Hotărârea Guvernului nr. 33 din 11 ianuarie 2007 cu privire la regulile de elaborare și cerințele unificate față de documentele de politici*, documentele de politici se elaborează în conformitate cu prevederile *Legii nr.317-XV din 18 iulie 2003 privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale* sau, după caz, altor acte normative.

În acest context, precizăm că referințele din subsol nu sunt elemente proprii textului actului normativ și urmează a fi excluse.

Se va ține cont de regulile de numerotare a punctelor prevăzute la art. 56 din *Legea nr.317-XV din 18 iulie 2003*.

Semnul grafic „•” nu reprezintă un element de structură a actului normativ, fapt pentru care urmează a fi exclus.

La proiectul Planului de acțiuni:

1. Cuvântul „priorități” se va substitui cu cuvântul „obiectivul” (obiecție valabilă pe tot parcursul proiectului).

2. La prioritatea I.1, acțiunea nr. 5, urmează a fi indicat un termen concret de realizare a acestei acțiuni.

La acțiunea nr. 10, textul „(cel puțin: CNA, ANI, PG, CEC, Curtea de Conturi, Avocatul Poporului)” se va exclude.

3. La prioritatea I.2, acțiunea nr. 7, textul „urmare a consultărilor publice desfășurate” se va exclude.

4. La prioritatea II.1, atragem atenția că menținerea noțiunii de „entitate publică” va fi posibilă doar cu condiția asigurării clarității instituțiilor responsabile de implementarea acestei acțiuni (obiecție valabilă pe tot parcursul proiectului).

5. La prioritatea II. 1 acțiunile nr. 2-8, 10 și 13 (în partea ce ține de asigurarea respectării regimurilor declarării, conflictelor de interese, cadourilor, etc.) și prioritatea II.3 acțiunile nr. 35 și 36 (în partea ce ține de întocmirea sintezei), remarcăm că drepturile și obligațiile stipulate expres de lege (*Legea cu privire la Agentul guvernamental, Legea privind actele legislative, Legea privind declararea averii și a intereselor personale*, etc.) nu pot fi incluse drept acțiuni într-o Strategie, care reprezintă un document de politici. Prin urmare, acestea necesită a fi excluse.

6. La prioritatea II. 2, remarcăm că noțiunea de „Guvern” reprezintă o structură generică, iar în calitate de responsabil de implementarea unei acțiuni se necesită a fi identificată o autoritate concretă.

La acțiunea nr. 19 este confuză noțiunea de „autoritate publică centrală din cadrul Guvernului”.

7. La prioritatea II. 3, acțiunea nr. 30, la rubrica „indicatori de progres”, textul „după consultarea societății civile asupra caracterului prietenos utilizatorului” se va exclude.

5. La prioritatea III.2, se vor revedea acțiunile nr. 5 și 6 referitor la „înstituirea instanțelor/completelor specializate pentru examinarea dosarelor de corupție, asimilate și conexe corupției”, în vederea excluderii acestui aspect, or, acest obiectiv era prevăzut în *Programul de activitate al Guvernului pentru anii 2015-2018*. În *Programul de activitate al Guvernului pentru anii 2016-2018* nu mai este reflectat un astfel de obiectiv. Mai mult, prin *Legea nr. 76 din 21 aprilie 2016 cu privire la reorganizarea instanțelor judecătorești* s-au creat premise pentru specializarea judecătorilor. În acest context, decade necesitatea creării unor instanțe specializate.

5. Cu referire la prioritatea IV.2, acțiunea nr. 8 (revizuirea legislației în vederea stabilirii răspunderii pentru încălcarea regulilor de finanțare a partidelor politice în afara campaniilor electorale), precizăm că prin *Legea nr. 36 din 9 aprilie 2015 pentru modificarea și completarea unor acte legislative*, au fost operate modificări inclusiv în *Codul penal* și în *Codul contravențional* în vederea instituirii răspunderii pentru finanțarea ilegală a partidelor politice sau campaniilor electorale (art. 181² din *Codul penal* și art. 48 și 48¹ din *Codul contravențional*). Modificările precitate au intrat în vigoare din data de 1 ianuarie 2016.

În baza celor enunțate, acțiunile date nu mai sunt relevante și necesită a fi excluse.

La acțiunea nr. 10 „clarificarea locului și rolului observatorilor în perioadele inter-electorale, inclusiv a drepturilor observatorilor din perspectiva monitorizării finanțării partidelor politice”, Ministerul Justiției urmează a fi exclus ca și executor al acestei acțiuni, deoarece această acțiune nu este conexă ariei de competență a ministerului.

În conformitate cu art. 22 alin. (1) lit. b) din *Codul electoral nr. 1381-XIII din 21 noiembrie 1997*, Comisia Electorală Centrală „înaintează Parlamentului și Guvernului propuneri privind modificarea cadrului legislativ cu privire la oportunitatea operării unor modificări în legislația electorală”.

Prin urmare, realizarea acestei acțiuni ține de competența Comisiei Electorale Centrale.

6. La prioritatea V.1, acțiunea nr. 4 urmează a fi inclusă în *Legea cu privire la Curtea de Conturi*.

7. La prioritatea V.2, acțiunea 8 „revizuirea mecanismului de sancționare și demotivare a entităților publice audiate prin responsabilizarea managementului instituțional și corporativ în conformarea cerințelor Curții de Conturi” în rubrica responsabili, Ministerul Justiției se va substitui cu Ministerul Finanțelor.

Se va revizui și indicatorul de progres de la această acțiune - „mecanismul și aplicabil”.

8. La prioritatea VII. 2, Ministerul Justiției urmează a fi exclus din lista instituțiilor responsabile de realizarea acțiunii nr. 7 „elaborarea și adoptarea proiectelor de modificare și completare a legislației pentru înlăturarea vulnerabilităților de corupție de ordin legislativ din activitatea întreprinderilor de stat/municipale”. Ministerul Justiției prin atribuția principală de creație și perfecționare legislativă va asigura expertiza juridică a proiectelor de acte normative. Excluderea Ministerului Justiției din lista instituțiilor responsabile nu va afecta executarea obligațiilor de efectuare a expertizei juridice necesare.

În altă ordine de idei, atragem atenția că, potrivit art. 60 alin.(1) din *Constituția Republicii Moldova*, unica autoritate legislativă a statului este Parlamentul Republicii Moldova. Respectiv, nici Ministerul Justiției, nici Ministerul Economiei și nici CNA nu sunt investite cu atribuții de adoptare a legilor.

De asemenea, textul „după caz, Parlamentul sau Guvernul” se va exclude.

9. La prioritatea VII. 3, Ministerul Justiției urmează a fi exclus din lista instituțiilor responsabile de implementarea acțiunii nr. 10 „îmbunătățirea legislației în domeniul filantropiei și sponsorizărilor pentru a asigura transparența în actele de caritate ale societăților comerciale, pentru evitarea conflictelor de interese și asigurarea utilizării donațiilor în scopurile propuse, dat fiind faptul că autoritatea responsabilă de elaborarea cadrului normativ în domeniul reglementării activității de întreprinzător este Ministerul Economiei.

10. Urmează a se exclude rubrica, „obiectiv general corelativ”, dat fiind faptul că acesta nu face parte din structura unui plan de acțiuni prevăzută în *Hotărîrea Guvernului nr. 33 din 11 ianuarie 2007 cu privire la regulile de elaborare și cerințele unificate față de documentele de politici*.

11. Acțiunile nr. 30 din prioritatea II. 2 și nr. 32 din prioritatea II. 3 pentru executarea cărora s-au indicat responsabili autoritățile administrației publice locale, urmează a fi revăzute prin prisma principiului autonomiei locale, prevăzut la art. 109 din *Constituția Republicii Moldova* și art. 3 al *Legii nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală*. Potrivit acestui principiu,

În conformitate cu art. 22 alin. (1) lit. b) din *Codul electoral nr. 1381-XIII din 21 noiembrie 1997*, Comisia Electorală Centrală „înaintează Parlamentului și Guvernului propuneri privind modificarea cadrului legislativ cu privire la oportunitatea operării unor modificări în legislația electorală”.

Prin urmare, realizarea acestei acțiuni ține de competența Comisiei Electorale Centrale.

6. La prioritatea V.1, acțiunea nr. 4 urmează a fi inclusă în *Legea cu privire la Curtea de Conturi*.

7. La prioritatea V.2, acțiunea 8 „revizuirea mecanismului de sancționare și demotivare a entităților publice audiate prin responsabilizarea managementului instituțional și corporativ în conformarea cerințelor Curții de Conturi” în rubrica responsabili, Ministerul Justiției se va substitui cu Ministerul Finanțelor.

Se va revizui și indicatorul de progres de la această acțiune - „mecanismul și aplicabil”.

8. La prioritatea VII. 2, Ministerul Justiției urmează a fi exclus din lista instituțiilor responsabile de realizarea acțiunii nr. 7 „elaborarea și adoptarea proiectelor de modificare și completare a legislației pentru înlăturarea vulnerabilităților de corupție de ordin legislativ din activitatea întreprinderilor de stat/municipale”. Ministerul Justiției prin atribuția principală de creație și perfecționare legislativă va asigura expertiza juridică a proiectelor de acte normative. Excluderea Ministerului Justiției din lista instituțiilor responsabile nu va afecta executarea obligațiilor de efectuare a expertizei juridice necesare.

În altă ordine de idei, atragem atenția că, potrivit art. 60 alin.(1) din *Constituția Republicii Moldova*, unica autoritate legislativă a statului este Parlamentul Republicii Moldova. Respectiv, nici Ministerul Justiției, nici Ministerul Economiei și nici CNA nu sunt investite cu atribuții de adoptare a legilor.

De asemenea, textul „după caz, Parlamentul sau Guvernul” se va exclude.

9. La prioritatea VII. 3, Ministerul Justiției urmează a fi exclus din lista instituțiilor responsabile de implementarea acțiunii nr. 10 „îmbunătățirea legislației în domeniul filantropiei și sponsorizărilor pentru a asigura transparența în actele de caritate ale societăților comerciale, pentru evitarea conflictelor de interese și asigurarea utilizării donațiilor în scopurile propuse, dat fiind faptul că autoritatea responsabilă de elaborarea cadrului normativ în domeniul reglementării activității de întreprinzător este Ministerul Economiei.

10. Urmează a se exclude rubrica, „obiectiv general corelativ”, dat fiind faptul că acesta nu face parte din structura unui plan de acțiuni prevăzută în *Hotărîrea Guvernului nr. 33 din 11 ianuarie 2007 cu privire la regulile de elaborare și cerințele unificate față de documentele de politici*.

11. Acțiunile nr. 30 din prioritatea II. 2 și nr. 32 din prioritatea II. 3 pentru executarea cărora s-au indicat responsabili autoritățile administrației publice locale, urmează a fi revăzute prin prisma principiului autonomiei locale, prevăzut la art. 109 din *Constituția Republicii Moldova* și art. 3 al *Legii nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală*. Potrivit acestui principiu,

autoritățile administrației publice locale beneficiază de autonomie decizională, organizațională, gestionară și financiară. Între autoritățile centrale și cele locale nu există raporturi de subordonare, cu excepția cazurilor prevăzute de lege (art. 6 alin. (3) din Legea prenotată). În temeiul prevederilor legale enunțate, autoritățile locale urmează a fi excluse de la acțiunile nr. 30 și 32 ale proiectului, fie se va purcede la redactarea respectivelor acțiuni în sensul indicării autorităților publice locale în calitate de parteneri la efectuarea anumitor acțiuni.

Subsidiar, prioritățile urmează a fi numerotate cu cifre arabe.

12. Grila indicatorilor de evaluare a impactului strategiei urmează a se realiza după expirarea termenului de implementare a strategiei.

Viceministru

Nicolae EȘANU